

Alþingi 15.2.2016

Málsnr.: 1512028

Málalykill: 0345

Fjallabyggð

Nefndasvið Alþingis

Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Siglufirði, 11. febrúar 2016
Nr. erindis 1601106 / GIB

Neðangreint erindi var tekið fyrir á 431. fundi bæjarráðs Fjallabyggðar þann 9. febrúar 2016.

Til umsagnar, 400. mál frá nefndasviði Alþingis

Lögð var fyrir umsögn bærarstjóra.

Bæjarráð samþykkir umsögn bærarstjóra og leggur til að frumvarpið verði samþykkt.

Þessi afgreiðsla bæjarráðs tilkynnist hér með.

Afgreiðsla bæjarráðs staðfest á fundi bærarstjórnar Fjallabyggðar 10. febrúar 2016.

Virðingarfyllt,
f.h. bæjarráðs Fjallabyggðar

Gunnar Ingi Birgisson
bærarstjóri

Nefndasvið Alþingis
b.t. umhverfis- og samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

DJ 9.feb. 2016.

Umsögn umhverfis- og skipulagsþjónustu Hafnarfjarðar og Veitna Hafnarfjarðar um frumvörp til laga um breytingu á lögum nr. 9/2009, um uppbyggingu og rekstur fráveitna 404. mál og um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 32/2004, um vatnsveitur sveitarfélaga, 400. mál.

Veitur Hafnarfjarðar og umhverfis- og framkvæmdaráð bæjarins eru fylgjandi því að ofangreind frumvörp verði bæði samþykkt og leggur áherslu á að það verði sem fyrst, í þeim tilgangi að vatns- og fráveitur fái traustar lagaheimildir til gjaldtöku fyrir veitta þjónustu. Ofangreindur umsagnaraðili tekur undir athugasemdir og ábendingar Samorku, samtaka orku- og veitufyrirtækja og styður breytingartillögur samtakanna við hvort frumvarp en um er að ræða mikilvæg ákvæði um lágmarksgjöld fyrir þessa lögbundnu þjónustu samfélagsins við íbúa og fasteignaeigendur í landinu. Frumvörpin eru flutt samhliða og hafa verið unnin í starfshópi innanrikis- og umhverfis- og auðlindaráðuneytanna með aðkomu vatnsveitna og fráveitna í landinu og eru í eðli sínu algerlega sambærileg.

Eins og fram kemur í öðrum athugasemdum við frumvörpin og fylgja þeim; er tilefni þeirra tveir dómur hæstaréttar nr. 396/2013 og 397/2013 en megin niðurstaða þeirra dóma var sú að gjaldtökuheimildir eins og þeim hafði verið beitt í lögum nr. 32/2004 og nr. 9/2009 væru ekki í samræmi við almennar viðskiptavenjur og rökum og málsástæðum veitna var alfarið hafnað af dómnum.

Sú þjónusta sem vatnsveitur og fráveitur inna af hendi og tryggir öllum aðgang að hreinu neysluvatni annarsvegar og meðhöndlun og hreinsun frárennslis hinsvegar, á þann hátt sem ma. er krafist í lögum er forsenda almenns heilbrigðis og öryggis íbúa og atvinnulífs. Sérlega er í þessu sambandi bent á þá skyldu vatnsveitna að tryggja nægilegt vatn og vatnsþrýsting í vatnsveitum til að uppfylla þarfir slökkviliða en til þess að standa undir þeirri kröfu liggur mikil fjárfesting sem að einfaldlega verður ekki fjármögnuð öðruvísi en með sérstöku gjaldi á notendur. Það er óhugsandi að eigendur einstakra fasteigna ráði því sjálfir hvenær og hvort þeir kjósa að greiða fyrir það öryggi og þá þjónustu sem að búið er að leggja í og byggja upp, jafnvel á löngum tíma.

Frá gildistöku vatnalaga nr. 15/1923 fram að uppkvaðningu áðurgreindra hæstaréttardóma 2013 var ekki, svo kunnugt sé, ágreiningur um lögmæti álagningar gjalda af þessum toga. Þannig byggðist upp úr engu í 90 ár lífsnauðsynleg grunnþjónusta. Þróun og viðhald þeirrar þjónustu verður að fá að halda áfram og alþingi verður að tryggja tekjustofna til að mæta þeim þörfum, þörfum sem alþingi sjálft hefur sett lög um að skuli veita.

Alþingi
b.t. Sigrúnar Helgu Sigurjónsdóttur
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Mosfellsbæ, 12.02.2016
nr. erindis 201601578/50.13 jbh

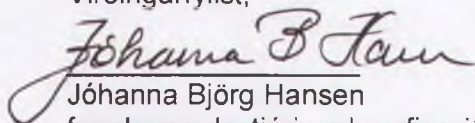
Efni: Umsögn Mosfellsbæjar um frumvarp til laga um vatnsveitur

Bæjarráð Mosfellsbæjar afgreiddi beiðni um umsögn vegna frumvarps til laga um vatnsveitur á 1247. fundi sínum þann 11. febrúar 2016 á eftirfarandi hátt:

Samþykkt með þremur atkvæðum að fela framkvæmdastjóra umhverfissviðs að skila umsögn um frumvarpið í samræmi við framlagt minnisblað.

Umsögnin Mosfellsbæjar fylgir með bréfi þessu sem sérstætt minnisblað.

Virðingarfyllst,

Jóhanna Björg Hansen
framkvæmdastjóri umhverfissviðs

Umsögn

Umsagnar óskaði: Bæjarráð
Varðandi: Alþingi

Nr. erindis: 201601578/50.13
Dags.: 04.02.2016
Málefni: Umsögn um frumvarp til laga um vatnsveitur
Afrit: Engin

Meðfylgjandi er umsögn undirritaðrar vegna draga að ofangreindum lagafrumvarpi um breytingar á lögum um vatnsveitur sveitarfélaga nr. 32/2004. Skoða þarf eftirfarandi atriði betur og hafa í huga áður en endanlegt frumvarp verður lagt fram:

1. Skilgreina þarf upphaf gjaldtöku mun betur en ný tillaga að 6. gr. gerir í frumvarpsdrögum, þar er enn óvissa, sem til stóð að eyða með nýjum lögum.
2. Mosfellsbær leggur til að það verði skýrt í lögum að eðlilegur tímapunktur upphaf álagningar vatnsgjalds sé á við upphaf byggingarframkvæmda eða þegar sótt er um byggingarleyfi. Við þau tímamót eru byggingaráform sannanlega framundan og á þeim tímapunkti er nær undantekningarlaust sótt um byggingarvatn og er vatnsveita þar með tengd við þá fasteign sem er að rísa. Með því móti má tryggja það sjónarmið að ekki sé verið að rukka vatnsgjald á óbyggðar lóðir, eins og upphaflega stóð til að tryggja í lögum.
3. Orðalagið : „mannvirki telst tengt vatnsveitu þegar heimæð hefur verið tengd frá vatnsveitulögn í vatnsinntak notanda“ í 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins getur boðið upp á þann skilning að ekki verði rukkað vatnsgjald fyrr en mannvirki er risið og það tengt endanlegu vatnsinntaki. Vatnsnotkun getur þó hæglega hafa staðið yfir ári eða jafnvel einhverjum árum lengur, í þágu mannvirkis sem hefur verið að rísa.
4. Ef tengja á vatnsgjaldið alfarið þeim fyrirvara að fasteign njóti þjónustunnar er besta lausnin að sjálfsgöðu að setja upp vatnsmæla. Það mun sannanlega hafa í för með sér talsverðan stofnkostnað fyrir notendur og veitur, en mun á endanum stuðla að eðlilegri vatnsnotkun. Nánast allstaðar í hinum vestræna heimi er vatnsnotkun mæld enda sýnir samanburður að við eyðum á Íslandi á mann nær tífalt meira vatnsmagni en flestir íbúar í nágrannalöndum gera. Samfélagslega mun því óhjákvæmilega verða hagkvæmt að innleiða mæla á vatnsnotkun þó að einhver skoðun hafi leitt til þeirrar niðurstöðu að það þyki nú of dýrt. Hafa verður í huga að hver vatnslítri kostar samfélagið talsvert í dælingum og dreifingu.
5. Samkvæmt nýjum frumvarpsdrögum er sett sú skýlausa krafa á vatnsveitur að útvega allt umbeðið slökkvivatn. Mótmæla verður að þessari kröfu skuli vera varpað á einn aðila. Það hlýtur að vera sameiginlegt verkefni slökkviliða, byggingaryfirvalda, vatnsveitna og notenda að sameiginlega bera ábyrgð á þessu og þar með tryggja að hagkvæm lausn verði fundin hverju sinni. Hætta er á að ef þetta er einvörðungu ábyrgð vatnsveitna verði kröfur óeðlilegar og muni þar með kosta samfélagið og veiturnar óeðlilegar fjárhæðir. Sem dæmi er rétt að nefna að flytji iðnaðarfyrirtæki í rótgróið húsnæði þar sem ekki er gert ráð fyrir slökkvivatni getur það kostað sveitarfélag tugi ef ekki hundruð milljóna að leggja nýjar stofnlagnir vegna eins fyrirtækis. Ekki getur talist eðlilegt að íbúar greiði niður slíkt með vatnsgjöldum sínum. Lagt er til að þessi

málaflokkur verði skoðaður og gaumgæfður betur áður en orðalag eins og nú er gerð tillaga um er gerð að lögum.

6. Ábending er gerð við þá skýringu með 2.gr. þar sem fullyrt er að heimæð sé almennt lögð um leið og tengt er við vatnsinntak og tengigrind húss. Vatnslagnir og heimæðar eru oftar en ekki lagðar þegar unnið er að stofnlagagerð nýrra hverfa samhliða gatnagerð. Heimæðar eru hins vegar ekki tengdar fyrr en tengigrind er komin.

Lagabreytingar þær sem nú er gerð tillaga um snúa að því að bregðast við vegna tveggja dóma Hæstaréttar (mál nr. 396/2013 og 397/2013), en þess má geta að þar sköpuðust sérstakar aðstæður í kringum efnahagshrunið þar sem byggingaráform frusu inni. Slíkt verður vonandi ekki daglegt brauð í framtíðinni.

Nýtt lagafrumvarp má hins vegar ekki ganga of langt í hina áttina og skapa óvissu um hvenær megi leggja á vatnsgjald. Taka þarf af allan vafa í þessu mikilvæga máli og laga orðalag breytingatillagna í samræmi við ábendingar þar um.

Virðingarfyllt
Jóhanna B. Hansen,
framkvæmdastjóri umhverfissviðs

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi - nefndasvið
b.t. Sigrún Helga Sigurjónsdóttir

Reykjavík 10. febrúar 2016

Kirkjustræti
101 Reykjavík

1601074SA GB
Málalýkill: 00.63

Efni: Umsögn um frv. um br. á l. um vatnsveitur sveitarfélaga, 400. mál

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 27. janúar sl., þar sem óskað er eftir umsögnum um ofangreint mál.

Frumvarpið er lagt fram að beiðni Sambands íslenskra sveitarfélaga og Samorku, samtaka orku- og veitufyrirtækja. Sambandið styður eindregið að frumvarpið verði að lögum enda mun það stuðla að því að treysta tekjuöflun vatnsveitna og eyða ákveðinni óvissu um heimildir sveitarfélaga til gjaldtöku.

Eins og fram kemur í skýringum með frumvarpinu er tilefni þess tveir dómar Hæstaréttar (mál nr. 396/2013 og 397/2013) sem báðir lutu að álagningu vatnsgjalds samkvæmt lögum um vatnsveitur sveitarfélaga. Í þessum dómum kom fram þrengri túlkun á skyldu húseigenda til greiðslu vatnsgjalds en vatnsveiturnar höfðu fram að því byggt gjaldtöku sína á, annars vegar varðandi upphaf gjaldtökunnar og hins vegar varðandi túlkun á því orðalagi 1. mgr. 6. gr. laganna að heimilt sé að heimta vatnsgjald af öllum fasteignum er vatns geta notið. Umræddir dómar hafa leitt af sér réttaróvissu sem mikilvægt er að löggjafinn bregðist við með afgreiðslu þess frumvarps sem hér er til umsagnar.

Í frumvarpinu er leitast við að skýra og treysta betur grundvöll álagningar vatnsgjalds sem þjónustugjalds fyrir þá almannaðjónustu sem vatnsveitur sveitarfélaga veita. Sú þjónusta felst fyrst og fremst í þeim aðgangi að neysluvatni sem eigendur fasteigna á veitusvæðum eiga kost á með tengingu við veiturnar, óháð því hvernig einstakir fasteignareigendur haga dreifingu vatnsins innan fasteignar sinnar hverju sinni. Þá er það einnig mikið öryggismál fyrir alla fasteignareigendur að eiga tryggan aðgang að slökkvivatni, óháð vatnsnýtingu þeirra að öðru leyti, en töluverður kostnaður fylgir því að tryggja nægan þrýsting á dreifikerfi vatnsveitna til slökkvistarfs. Það er hins vegar ekki tilgangur frumvarpsins að útvíkka eða auka gjaldtökuna frá því sem verið hefur í framkvæmd.

Að áliti sambandsins er frumvarpið til þess fallið að skýra og treysta þá álagningu vatnsgjalds sem þjónustugjalds sem þegar fer fram á vegum sveitarfélaga. Skv. 10. gr. gildandi laga um vatnsveitur sveitarfélaga skal miða við að vatnsgjald ásamt öðrum tekjum vatnsveitu standi undir rekstri hennar, þ.m.t. fjármagnskostnaði, og fyrirhuguðum stofnkostnaði samkvæmt langtímaáætlun veitunnar. Við 10. gr. er nú bætt að gjaldtöku er einnig ætlað að standa undir kostnaði vatnsveitna til að tryggja nægilegt vatn og vatnsþrýsting til slökkvistarfs og fyrir sérstakan slökkvibúnað þar sem hans er

krafast. Með því orðalagi er girt fyrir hugsanlegar kröfur vatnsveitna á hendur sveitarfélögum vegna þeirrar þjónustu við fasteignaeigendur.

Í frumvarpinu felast nokkrar meginbreytingar frá gildandi lögum. Í fyrsta lagi er kveðið með skýrum hætti á um það að vatnsgjald verði ekki innheimt af fasteign fyrr en hún hefur verið tengd dreifikerfi vatnsveitu um heimæð. Er þannig horfið frá þeirri framkvæmd að upphaf gjaldtöku miðist við tiltekið byggingarstig mannvirkja á fasteign, óháð því hvort fasteignin hafi verið tengd vatnsveitunni með heimæð, enda markar sú tenging þann aðgang að þjónustu vatnsveitunnar sem innheimta vatnsgjaldsins byggist á.

Í öðru lagi er nú kveðið skýrt á um þá meginreglu að vatnsgjaldið skuli taka mið af fasteignarmati fasteignarinnar í heild, þó með tilteknum undantekningum sé. Að áliti sambandsins hefur verið gætt meðalhófs með því að setja inn ákvæði um að ef fasteignareigandi getur sýnt fram á að ómögulegt sé að tengja tiltekið mannvirki á fasteign, sem sérstaklega er tilgreint í fasteignaskrá, geti hann sótt um það sérstaklega að álagning vatnsgjalds taki mið af því. Þá er nú jafnframt gerður sá fyrirvari að hlunnindi, ræktað land og önnur sérstök fasteignarréttindi, sem skilgreind eru í fasteignaskrá sem hluti fasteignarinnar og mynda umtalsverðan hluta af matsverði, skuli vera undanþegin við álagningu almenns vatnsgjalds. Með þessu er betur mætt því sjónarmiði um töku þjónustugjalda að endurgjald notandans taki mið af þeirri þjónustu sem veitt er.

Í þriðja lagi er bætt inn ákvæði um að við skammtímanotkun vatns frá vatnsveitu, svo sem vegna byggingarframkvæmda, eða þegar óskað er sérstakrar tengingar við vatnsveitu, og gjaldtaka samkvæmt öðrum ákvæðum laga þessara á ekki við, er vatnsveitu heimilt að heimta sérstök tengi- og notkunargjöld til viðbótar við heimæðargjald skv. 5. gr. ef við á. Gjöld má innheimta fyrir vinnu við tengingu og/eða aftengingu vatns, sem föst gjöld, t.d. fyrir þá daga sem tenging varir, á grundvelli mælingar og/eða áætlaðrar notkunar.

Sambandið telur framangreindar breytingar allar vera til bóta og hvetur til þess að frumvarpið verði að lögum.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Nefndasvið Alþingis
b.t. umhverfis- og samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

11. febrúar 2016

Umsögn Samorku um frv. til laga um breytingu á lögum nr. 9/2009, um uppbyggingu og rekstur fráveitna, með síðari breytingu (gjaldtökuheimildir, réttindi og skyldur fráveitna), 404. mál & um frv. til laga um breytingu á lögum nr. 32/2004, um vatnsveitur sveitarfélaga (skilgreining og álagning vatnsgjalds), 400. mál.

Samorka er fylgjandi því að ofangreind frumvörp verði bæði samþykkt og leggur mikla áherslu á að það gerist sem fyrst, í þeim tilgangi að vatns- og fráveitur fái vissu um framtíðarstarfsumhverfi sitt, til hagsbóta fyrir veiturnar, umbjóðendur þeirra og umhverfið. Samtökin leggja auk þess til eina breytingartillögu við hvort frumvarp. Frumvörpin eru flutt samhliða, hafa verið unnin í sameiginlegum starfshópi innanríkis- og umhverfis- og auðlindaráðuneytanna og eru í eðli sínu svipaðs eðlis. Því sendir Samorka inn sameiginlega umsögn um málin.

Samorka leggur áherslu á að fyrir veiturnar er mikilvægast að starfsumhverfi þeirra sé skýrt, og ekki leiki vafi á túlkun mikilvægra atriða er það varða, í þessu tilviki lagaumhverfi innheimtu vatns- og fráveitugjalda. Frumvörp þessi eru niðurstaðan eftir ítarlega vinnu í ráðuneytum innanríkis- og umhverfis- og auðlindamála, eftir viðtækt samráð við alla haghafa og er það því mat Samorku að frumvörpin ættu að hljóta samþykki.

Samorka vill þó halda því til haga að fyrirliggjandi frumvörp ganga að mati samtakanna ekki alla leið í að taka tillit til ábendinga samtakanna varðandi þá vankanta sem komu í ljós á lagalegu fyrirkomulagi vatns- og fráveitugjalda, í framhaldi af úrskurðum og dómum sem féllu um það. Þar er mikilvæg sú staðreynd að vatnsveitur og fráveitur sveitarfélaga veita íbúum þeirra og öðrum húseigendum á starfssvæðum veitnanna nauðsynlega almannapjónustu í samræmi við ákvæði laga sem sett hafa verið um þessa starfssemi. Sú starfsemi tryggir öllum aðgang að hreinu neysluvatni og meðhöndlun frárennslis á réttan hátt, og er forsenda almenns heilbrigðis og öryggis íbúa sveitarfélaga. Sérlega er í þessu sambandi bent á skyldu vatnsveitna til að tryggja nægilegt vatn og vatnsþrýsting á vatnsleiðslum til að uppfylla þarfir slökkviliða. Í ljósi ofangreinds hefur það því verið mat samtakanna (og áður en dómur féllu skilningur samtakanna á ákvæðum laga um vatnsveitur sveitarfélaga) að eðlilegt sé að gjaldskylda stofnist á tilteknu byggingarstigi nýrra húseigna sem tengst geta veitu en

ráðist ekki af því hvenær húseigandi ákveður hvort húseign sé tengt við vatnsveitu eða jafnvel að hún tengist alls ekki en njóti engu að síður þeirra brunavarna sem viðkomandi veita byggir upp í þágu allra.

Samorka ítrekar þó mikilvægi þess að málin verði samþykkt og leggur áherslu á að það gerist sem fyrst, á yfirstandandi þingi, í þeim tilgangi að núverandi óvissu um starfsumhverfi veitnanna verði eytt.

Breytingartillögur

Auk þess að samþykkja þær breytingar sem þegar eru lagðar eru til í frumvörpunum, leggur Samorku til breytingar á þakinu sem sett er á vatns- og fráveitugjöldin (0,5% af heildarfasteignamatverði). Samtökin telja það mikilvægt að heimilt sé að ákveða tiltekið lágmarksgjald í gjaldskrá vatns- og fráveitu sem eftir atvikum er þá hærra en 0,5% þakið af heildarfasteignamatverði enda er því ætlað að varna óhóflegri gjaldtöku af dýrari eignum. Hér er vísað til tilvika þar sem fasteignamat er af einhverjum ástæðum mjög lágt, en full starfsemi eða eftir atvikum sambærileg starfsemi og notkun er í viðkomandi húsi og sambærilegum eða svipuðum eignum. Er þá vísað til þess að eðlilegt sé að tryggja jafnræði með gjaldendum þannig að eigendur fasteigna með mjög lágt fasteignamat séu ekki að greiða óeðlilega lágt gjald í samanburði við fasteign sem nýtt er með sambærilegum hætti. Báðir aðilar hafa aðgang að sambærilegri þjónustu og sami tilkostnaður er hjá veitunni vegna þeirra.

Dæmi er um að tvær eignir sem í er samskonar starfsemi og með sambærileg notkun séu með mjög mismunandi fasteignamat. Það getur leitt til þess að af eigninni sem er með mjög lágt fasteignamat sé verið að greiða óeðlilega lágt vatnsgjald í samanburði við sambærilega eign vegna 0,5% þaksins. Til þess að tryggja að lágmarksgjaldið sé hóflegt og á því sé einnig þak er lagt til að miða við 80 fermetra eign að hámarki og gildir þá það þak komi það seinna en 0,5% þakið, ef svo má að orði komast.

Lögð er til eftirfarandi breyting á 2. gr frumvarps til breytinga á lögum um vatnsveitur sveitarfélaga, nr. 32/2004: Á eftir 4. mgr. 6. gr. komi ný málsgrein 5. mgr. og 5. mgr. verði því 6. mgr. Lagt er til að ný 5. mgr. verði svohljóðandi:

5. mgr. 6. gr.

Þrátt fyrir ákvæði um að heildarálagning vatnsgjalds fari ekki umfram 0,5 hundraðshluta af heildarfasteignamatverði eignar er heimilt að ákvarða lágmarksgjald sem miðast við tiltekinn fjölda fermetra samkvæmt fermetragjaldi gjaldskrár, þó þannig að gjaldið miðist aldrei við meira en 80 fermetra, auk fastagjalds.

Lögð er til eftirfarandi breyting á 3. gr frumvarps til breytinga á lögum um uppbyggingu og rekstur fráveitna, nr. 9/2009: Samkvæmt frumvarpinu í 3. gr. er lagt til að 2. og 3. málslíður 2. mgr. 15. gr. falli brott og á eftir henni komi þrjár nýjar málsgreinar (3., 4.

og 5. mgr.) Hér er lögð til sú breyting á þessari breytingartillögu að á eftir þessum málsgreinum komi ný málsgrein (6. mgr.) svohljóðandi:

6. mgr. 15. gr.

Þrátt fyrir ákvæði um að heildarálagning fráveitugjalds fari ekki umfram 0,5 hundraðshluta af heildarfasteignamatsverði eignar er heimilt að ákvarða lágmarksgjald sem miðast við tiltekinn fjölda fermetra samkvæmt fermetragjaldi gjaldskrár, þó þannig að gjaldið miðist aldrei við meira en 80 fermetra, auk fastagjalds.

Samorka er fylgjandi því að Alþingi samþykki þetta frumvarp.

Að öðru leyti vísast til umsagna einstakra aðildarfyrirtækja Samorku.

Virðingarfyllst,

Guðstaf Adolf Skúlason
framkvæmdastjóri